

Maja Martina Merljak: igralka

Maja je igralka, ki preprosto ljubi film in se najbolje počuti takrat, ko se skozi rojeva nov filmski lik. Če bi ji to dopuščale finance, bi jo morda že po končani srednji šoli odneslo na študij filmske režije v tujino. Tako pa je ostala in se z nekaj negotovosti vpisala na ljubljansko AGRFT, študij dramske igre. Tujina jo žuli še danes – predvsem zato, ker je na Akademiji filmski igri odmerjenega premalo prostora, da bi lahko temeljiteje raziskala vse njene izrazne možnosti. Trdno je odločena, da se končno odpravi čez lužo preverit, ali je njena želja še vedno tako močna kot nekoč. Čeprav ima gledališče rada, jo bolj kot neposreden stik z občinstvom privlači intimna subtilnost filma in tisti prostor, ki ga film odpira za velikim planom igralčevega obraza; igra obrazne mimike in pripovedna moč pogleda. Rada ima filme, ki imajo kaj povedati, a obenem kaj tudi zamolčijo, filme z dobro zgodbo, ki ubirajo svojo pot in ne sprejemajo kompromisov. Všeč so ji Lynch, Jarmusch, Fellini, Almodovar, filmi danskih avtorjev in gangsterski filmi, še posebej pa road movieji, zlasti tisti iz 50-ih, ki znajo gledalca nalesti z občutkom svobode.

Študij je zaključila prva v letniku. V dveh letih svoje profesionalne kariere je nanižala vrsto gledaliških in nekaj stranskih filmskih vlog, predvsem pa je igralsko dozorela, se dokončno prepričala, da je ubrala pravo pot, in dovolila svoji igralski strasti, da jo popolnoma posrka. Na površje slovenske filmske scene jo je naplavila vloga Jasne v Möderndorferjevi *Pokrajini št. 2* (2008), njena prva velika filmska preizkušnja. Za debitantko presneto pogumna, tvegana rola, ki bi jo lahko že na začetku kariere pospravila v predal s trdovratno etiketo igralka, ki se poskuša definirati skozi kontroverznost. Pa je ni, ker Maja trdno stoji za svojo Jasno, ker je vanjo položila preveč lastnih vsebin in nikoli ni podvomila, da se pred kamero loteva česa, kar ni v celoti del lika ali ga na kakršen koli način osmišlja. Vesne za najboljšo stransko vlogo se je zelo razveselila, a sama ne bi mirno spala, če ne bi verjela, da je vlogi prišla do konca in ustvarila zaokroženo celoto. Tudi manjših vlog se loteva z enako zavzetostjo in jezi jo, kadar od nje zahtevajo le obrt.

Möderndorfer jo je izbral tudi zato, ker je v njej že v osnovi videl veliko tistega, kar je vpisal v svojo Jasno. A medtem ko je on prepričan, da za film velike transformacije niso primerne, ker jih gledalci razkrinkajo prej kot v gledališču, se za Majo pravi čar igre skriva prav v drastičnih, tudi fizičnih, preobrazbah. Zanima jo, recimo, kakšno plast psihološke vsebine bi nanjo naneslo deset ali več kil dodatne teže. Preizkusiti se želi v čim bolj raznolikih vlogah in delati z režiserji, ki natančno vedo, kaj od igralka želijo, ga znajo usmeriti, hkrati pa ostajajo odprti za njegove predloge. Morda pa se bo nekoč vrnila k svoji prvi filmski ljubezni in se postavila na drugo stran kamere.

Tam se, verjame, tako ali tako bolje znajde zrelejša oko.

Dejan Spasič, dramaturg in igralec

Potem ko je na sprejemnih izpitih za študij igre štirikrat zapored zamenjal pred neizprosno komisijo, se je dokončno odločil, da bo oder prepustil drugim in vpisal študij dramaturgije. S tem je mimogrede kresnil dve muhi na mah. Ne le da je dobil priložnost, da razišče vse tiste razsežnosti gledališča in filma, ki jih igralci ponavadi raje prepustijo svojim cehovskim avtoritetam, ampak ga je potem, ko je bil že dodobra navlečen na teorijo, povsem nepričakovano našla tudi igra. Izkazalo se je, da ni vedno slabo, če se v šolskih klopeh drenjaš z znatno mlajšimi kolegi. Študentje režije so za zasedbo vlog v svojih študijskih filmih včasih potrebovali tudi koga, ki mu med ušesi ne poganja več pubertetniški puh, in Dejan je bil preveč mamljivo pri roki, da ga ne bi povabili pred kamero in potipali, koliko igralskih usedlin je nakopičilo mladostniško samoraziskovanje na amaterskih odrih.

Po nekaj iniciacijskih rolah v študentskih miniatürkah je prišla na vrsto TV etuda Matjaža Ivanišina *Moje male ljubice* (2005) in z njo vloga simpatično zmedenega mladeniča, ki v predporočnem krču na domači kavč

posadi tri bivša dekleta, da bi pometel po preteklosti in preveril, ali so vse emocije na pravem mestu. *Ljubice* so leta 2006 na FSF poskrbele za zares prijetno presenečenje, Dejan pa je dočakal tudi potrditev strokovne javnosti, ki mu je v roke stisnila vesno za najboljšo moško vlogo. Filmska scena je našla novega naturščika, ta pa se je odločil, da iz svoje igralske avanture ne bo delal prevelike drame in se bo tudi v bodoče raje prepustil nepredvidljivim lovkam usode. Te so ga zagrabile že za prvim vogalom, ko se je vanj spotaknil Damjan Kozole, ki je ravno v tistem času napletal ideje za novo filmsko produkcijo. Dejan je uspešno opravil avdicijo in ustvaril še eno vidno igralsko kreacijo patološko ljubosumnega Marena v tesnobnem, komornem celovečercu *Za vedno* (2008). Sledili sta vlogi v filmih *Sneg* (Snijeg, 2008) Aide Begić in *Slovenka* Damjana Kozoleta, ki kani domača filmska platna obiskati letošnjo pomlad.

Na ves ta filmsko-igralski vrtinec, v katerega ga je posrkalo v zadnjih nekaj letih, Dejan gleda precej pragmatično. Dokler ga zadeva zabava, bo zanjo vedno našel čas, sicer pa ga bolj vleče v teater – v dramaturgijo in režijo. Potem ko je bil dve leti umetniški vodja Šentjakobskega gledališča, zdaj postavlja predstave na različnih amaterskih odrih. V Šentjakobu je zakrivil dramaturgizacijo slovenskega prakrimiča Ljube Prenner *Kdo je umoril Anico L.?* in postavil *Grdega račka*, na Metelkovi Ionescovo *Učno uro*, napisal je televizijsko dramaturgizacijo *Panike* Dese Muck, zdaj pa snuje dva nova gledališka projekta. Rad dela z ljubiteljskimi igralci, ki včasih pokažejo celo več entuziazma kot profesionalci in so se v raziskovanju gledališkega medija pogosto pripravljeni spustiti dlje. Igra pa bo verjetno za vedno ostala tudi del njega. Ni boljšega medija za psihoterapevtsko brkljanje po lastnih zadregah in spopadanje s samim sabo.